Strategi for socialøkonomi 2018-2020

Slagelse Kommune

Center for Arbejdsmarked og Integration

November 2017

Strategi for socialøkonomi 2018-2020

Baggrund

I sensommeren 2014 vedtog Beskæftigelses- og Integrationsudvalget en businesscase, som satte socialøkonomi på dagsordenen i Slagelse Kommune. Ideen var at understøtte etablering og udvikling af socialøkonomiske virksomheder og initiativer, som skulle have fokus på at give en chance til mennesker som gerne ville arbejde, men af forskellige grunde ikke har mange chancer for, at få det første fodfæste på arbejdsmarkedet.

Socialøkonomien har typisk sit udspring fra et civilsamfundsengagement, og når socialøkonomien sættes på dagsordenen handler det også om at understøtte, at lokale borgere udviser engagement i deres lokale omgivelser og tager initiativ. I udviklingen af de lokale socialøkonomiske virksomheder og initiativer er der taget afsæt i lokale muligheder, styrker og udfordringer – og i Slagelse Kommune er der derfor arbejdet ud fra overskriften: ”Lokal socialøkonomi”.

Socialøkonomiske virksomheder og initiativer udvikles og fungerer på markedsvilkår. Der skal således være en efterspørgsel efter de produkter/ydelser, som virksomheden udbyder. Socialøkonomiske virksomheder udvikler gerne deres virksomhed i kraft af samarbejder på tværs af sektorer, og arbejder med at etablere både en social og forretningsmæssig succes på bundlinjen.

I udviklingen af deres forretningsmodel er der fokus på en bred og integreret definition af værditilvækst. I et socialøkonomisk perspektiv kan værditilvækst forstås gennem tilgangen om flere bundlinjer, Princippet om Shared Value eller Symbiotisk virke, som er til gensidig glæde og gavn for deltagerne, men også for den lokale omverden, som de er en del af.

Den primære målgruppe for ansættelse har været fleksjobbere – over tid er målgruppen dog udvidet. En fleksjobansættelse giver mulighed for progression og øget antal timer. For virksomhederne kan en fleksjobansættelse bidrage til fleksibilitet.

På Motalavej ligger Sumak, som driver cafe og producerer mad ud af huset. Her kan personer være i forløb, og der er mulighed for ansættelse efterfølgende. Sumak producerer således både afklarende forløb til Kommunen og samtidig mad og cafe ydelser til lokalsamfundet. Sumak er endvidere et drys af erhverv i et udsat boligområde, som sætter norm om at være en del af arbejdsmarkedet for voksne og børn, og viser at der kan startes ud med et lille job som kan blive større.

FriRum Lab tilbyder at lære børn og deres voksne om innovation og kreativitet i kraft af genbrugsmaterialer. FriRum Lab har en samarbejdsaftale med Vestsjælland Centeret, om at invitere til gratis workshop på åbne søndage. Alle har der mulighed for at arbejde med og lære om innovation, kreativitet, bæredygtighed og genbrugsmaterialer.

VeteranHaven er en naturhave under udvikling, som primært henvender sig til veteraner, men også kan anvendes som naturoplevelse af andre f.eks. unge og børnegrupper. Personer kan være i forløb, og der er mulighed for ansættelse efterfølgende. VeteranHaven hviler på en kombination af erhvervsaktiviteter og foreningsaktiviteter, og hvis en person efter endt forløb og/eller jobskifte har behov for netværk eller en livline er der mulighed for at komme frivilligt i foreningen.

I Slagelse Kommune kan de socialøkonomiske virksomheder, initiativer og iværksættere deltage i Socialøkonomisk Netværk, hvor der er mulighed for videndeling, sparring, inspiration og det at finde en ny lokal samarbejdspartner.

Status i maj 2017 var, at der eksisterede 13 socialøkonomiske virksomheder og initiativer med 152 ansatte. 5 af virksomhederne var registeret, jf. Lov om registrering af socialøkonomiske virksomheder. I juni blev Slagelse Kommune, sammen med to andre kommuner, nomineret til den Socialøkonomiske pris til kommuner. Formål med den socialøkonomiske pris er: "At prise de kommuner som på forbilledlig vis understøtter det rummelige arbejdsmarked og socialøkonomiske virksomheders rolle".

Resultaterne er opnået i kraft af et tæt samarbejde med iværksættere, initiativer og virksomheder. Der har været lagt vægt på udvikling af ligeværdige samarbejder, hvor der er ageret proaktivt, modigt og afprøvende i forhold til nye ting.

Strategi for socialøkonomi 2018-2020

I Slagelse Kommune er der et politisk ønske om en socialøkonomisk strategi som fremmer og øger socialøkonomien i området. Strategien skal have fokus på at fremme en bred og integreret værditilvækst og skabe deltids job til mennesker som gerne vil arbejde, men af forskellige grunde ikke har mange chancer for, at få det første fodfæste på arbejdsmarkedet.

Strategien hviler på nuværende erfaringer, og skal folde sig ud i samspil med den omverden som Slagelse Kommune er en del af.

Der sættes med strategien et særligt fokus på følgende indsatser: CSR og socialøkonomi, Ansøgninger og fondsmidler til socialøkonomi, Boligområder med Helhedsplan, Udvidelse af målgruppen, Lokale indkøb.

Afsæt for indsatserne er: Ny udvikling i lovgivning og trends, lokale udfordringer og muligheder, virksomheders og initiativers potentiale, tiltrækning af flere socialøkonomiske iværksættere, initiativer og virksomheder, at sætte Slagelse mere på landkortet og at vi selv strækker os mere.

Strategien løber frem til ultimo 2020 og har følgende 2 overordnede mål:

- I 2020 eksisterer 25 socialøkonomiske virksomheder og initiativer i Slagelse
- Slagelse Kommune skal, inden udløbet af strategien, have modtaget prisen som årets socialøkonomiske virksomhed

Administrationen afrapporterer halvårligt om fremdriften til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget. Ved årsskiftet – første gang – 2018-2019 – udarbejdes en status over året.

Strategiens metode

Strategien beskriver de indsatser som har et særligt fokus, og de vejledende fremgangsmåder for gennemførelse. Strategien skal ses i sammenhæng med Udmøntningsplanen som tager over, hvor strategien slutter. Udmøntningsplanen sætte fokus på indsatserne i praksis og på indsatsernes grundlag.

1. **CSR og socialøkonomi**

Allerede i 2008 vedtog Folketinget, at de 1100 største virksomheder i Danmark i forbindelse med deres årsrapport også skulle redegøre for deres arbejde med samfundsansvar(CSR). Med ændringerne blev der sat fokus på positive og negative effekter af virksomheders drift på mennesker, miljø og økonomi i det store billede. Nogle virksomheder begyndte at arbejde med at maksimere positive effekter og minimere negative

effekter. Andre virksomheder tog udgangspunkt i, hvordan de kunne kompensere f.eks. ved at give tilbage til samfundet.

Over tid er CSR, i større og større omfang, blevet en del af, hvordan forretningsmodellen i virksomheder udvikles og eksekveres – og der inkluderes stadig flere fælles interesser imellem virksomheden og dens omverden. Et eksempel på udvidelsen kan ses ved FNs 17 verdensmål, hvor regeringen i marts 2017 lancerede den nationale handleplan, og betonede at erhvervslivet var en vigtig parthaver gennem deres CSR arbejde. Pr. d.1.1.2018 er vedtaget skærpede krav til Årsrapportering, ligesom kredsen af virksomheder er udvidet.

I praksis er det ikke kun store virksomheder, som arbejder med CSR – også mindre virksomheder, som gerne vil vise, at de kan drive deres forretning med gennemsigtighed og ansvarlighed over for omverdenen.

En række af de store danske virksomheder er gået foran med et godt eksempel på samfundsansvar, ved at købe løsning af opgaver hos socialøkonomiske virksomheder. De får løst en opgave i aftalt kvalitet og løsningen af opgaven sker i et arbejdsmiljø, hvor der er fokus på også at tage vare på en socialbundlinje.

I Slagelse Kommune kan der arbejdes med tilgangen, og CSR indkøbet vil give de socialøkonomiske virksomheder mulighed for at udvide timeantallet hos allerede ansatte eller at ansætte flere. CSR virksomhederne har mulighed for at vælge, hvilken type af opgaveløsningen som passer til deres CSR profil, og hvad der passer til deres forretningsmodel.

Vejledende fremgangsmåder for gennemførelse

- Vi vil sammen med de socialøkonomiske iværksættere, initiativer og virksomheder arbejde med identificere samarbejdsmuligheder med virksomheder med CSR perspektiv til gensidig glæde og gavn – men også til gavn for lokalsamfundet.
- Vi vil introducere mulighederne for et socialøkonomisk samarbejde for virksomheder med CSR perspektiv – både på foranledning og gennem opsøgende tilgang.
- Vi vil udvide vores viden om, hvordan aftaler kan indgås mellem partnerne.

2. Ansøgninger og fondsmidler til socialøkonomi

Viden om socialøkonomien bredder sig, og der kommer stadig flere fondsmidler som kan ansøges af socialøkonomiske virksomheder, iværksættere og initiativer til f.eks. udvikling af indsatser for specifikke målgrupper, forretningsmodeller, markedsføring eller udvikling af samarbejder med kommuner.

Der er også løbende midler, som kan ansøges af kommuner til socialøkonomi. Midlerne er primært knyttet til udvikling af metoder omkring understøtning af socialøkonomi og til udvikling af partnerskaber.

I Slagelse kan der tiltrækkes iværksættere, initiativer og virksomheder, hvis vi stiller os til rådighed for samarbejde omkring ansøgninger og eksekvering. Modellen kan f.eks. handle om udvikling af forløb og en forpligtigelse til at bidrage med deltagere, som kan have glæde og gavn af at deltage. En ansøgning kan samtidig knytte an til udvikling af en forretningsmodel med jobpotentiale efterfølgende.

Samarbejdet med lokale socialøkonomiske iværksættere, initiativer og virksomheder kan også udvides gennem ansøgninger.

Vejledende fremgangsmåder for gennemførelse

- Slagelse Kommune har abonnement på en database, som samler overblik over mulige fondsmidler og disses deadlines. Vi følger med i udbuddet og formidler videre til relevante partner.
- På foranledning skaber vi i formuleringsfasen overblik over antal i relevante målgrupper, bidrager til ideudvikling og bidrager med underskrift som samarbejdspartner.
- Vi laver opfølgning på hvilke resultater, der opnås for deltagerne og lokalområdet.
- Ved forespørgsel holdes oplæg, og der videregives viden om lokal socialøkonomi internt og eksternt. Den eksterne del har fokus på, at synliggøre Slagelse Kommune, hvor der med fordel kan etableres socialøkonomi.

3. Boligområder med helhedsplan

De udsatte boligområder er kendetegnet ved en beboersammensætning, hvor en stor andel af beboerne er uden beskæftigelse og har et lavere uddannelsesniveau end gennemsnittet af befolkningen. Der en stor andel med flygtninge- og indvandrerbaggrund, som har udfordringer omkring tilknytning til arbejdsmarkedet.

Beboernes mulighed for at komme i beskæftigelse eller uddannelse hænger sammen med påvirkningen fra relationer og omgivelserne. Ved at etablere flere socialøkonomiske virksomheder, som tager udgangspunkt i beboernes kompetencer, er der mulighed for, at styrke arbejdsidentitet og beskæftigelsesmuligheder, og samtidig understøtte at beskæftigelse bliver til en norm for både børn og voksne i boligområderne.

På Motalavej er etableret to socialøkonomiske virksomheder i samarbejde med den Boligsociale Helhedsplan 2014-17, Kvarterhusledelsen, Den Fremskudte Beskæftigelsesenhed og BoligKorsør.

Målgruppen har primært været kvinder med anden etnisk baggrund end dansk. Kvinderne bliver afklaret og opnår i ca. 70 % af forløbende tilknytning til arbejdsmarkedet eller går i uddannelse. De starter typisk i job i de lokale socialøkonomiske virksomheder, hvor ansættelsen forbereder dem til at søge nye udfordringer i virksomheder uden for boligområdet.

I Slagelse Kommune kan målgruppen kunne udvides til f.eks. unge mænd med modkultur eller unge på kanten af uddannelsessystemet. Samarbejdet med BoligKorsør som fungerer godt kan udvides, eller der kan søges samarbejde med andre boligselskaber.

Vejledende fremgangsmåder for gennemførelse

- Vi vil identificere fremtidige samarbejdspartnere på deres evne til at opnå resultater f.eks. med gruppen af unge mænd med modkultur.
- Vi vil lægge vægt på, at fremtidige samarbejdspartnere vil oprette en virksomhed i de udsatte områder, og dermed bidrage til understøtte at beskæftigelse bliver til en norm for både børn og voksne i boligområderne.
- Vi vil samarbejde med virksomheder som har fokus på robusthed, agilitet, arbejdsidentitet, udvikling af arbejdsevne og job/uddannelse.

4. Udvidelse af målgruppen

Arbejdsmarkedsbalancen sætter fokus på, at der fremadrettet er deltidsjob indenfor området hotel og restauration, og Slagelse Kommune arbejder strategisk med både udvikling af turisme, oplevelser og lokale fødevarer.

Der er mulighed for at sætte fokus på, at personer med behov for deltidsjob kan komme i denne retning. Det kan f.eks. være unge som skal i gang med en STU-uddannelsen, og har behov for det det første job. STU-uddannelsen og det første job kan knyttes sammen i en socialøkonomisk virksomhed indenfor brancherne.

Det vil betyde, at Slagelse Kommune skal have mod på, at få løst egne opgaver i samarbejde med en socialøkonomisk virksomhed med det sigte at bidrage til, at andre lokale virksomheder kan opnå kvalificeret deltidsarbejdskraft indenfor områderne hotel og restauration – og på sigt turisme, oplevelser og lokale fødevarer.

Med afsæt i den nye Ejendomsstrategi, er der også mulighed for samarbejde med socialøkonomiske virksomheder med afsæt i kommunale ejendomme – og deres muligheder.

I Slagelse Kommune har vi mulighed for at give unge med særlige udfordringer en uddannelse, som passer til deltidsjob på Arbejdsmarkedsbalancen. Og der er inspiration at hente hos kommuner/virksomheder som allerede har gjort det.

Vejledende fremgangsmåder for gennemførelse

- Vi vil løbende afdække hvilken type af interne opgaver, som i samarbejde med en socialøkonomisk virksomhed kan bidrage til, at der opbygges kompetencer til at løse deltidsjob indenfor områderne hotel og restauration – og på sigt turisme, oplevelser og lokale fødevarer i andre lokale virksomheder. Vi vil afdække på hvilke vilkår et samarbejde kan ske.
- Vi vil løbende afdække mulighederne i de kommunale ejendomme, hvor det kan være relevant at samarbejde med socialøkonomiske virksomheder – og på hvilke vilkår et samarbejde kan ske.
- Vi vil se efter gode eksempler, og lære af hvordan andre kommuner/virksomheders samarbejder med socialøkonomiske virksomheder om løsning af interne opgave, som både bidrager med uddannelse af en målgruppe, løsning af en opgave og jobs. Og hvor prisen er rigtig.

5. Lokale indkøb

De socialøkonomiske virksomheder og initiativer arbejder med to bundlinjer, og for nogle virksomheder handler den sociale bundlinje om ansættelse af personer med særlige udfordringer f.eks. i fleksjob. Andre anvender også den sociale bundlinje i forhold til salg af forløb til kommunen.

Der har i Arbejdsmarked og Integration været et særlig fokus på at arbejde med progression i korte fleksjobansættelser.

Modellen er målrettet deltagere, som har tydelige udfordringer ud over ledighed og behov for individuel og helhedsorienteret indsats. Forløbende koordinerer et socialt- og et beskæftigelsesrettet perspektiv – og fokus er på arbejdsidentitet og udvikling af arbejdsevne.

Når deltageren kommer i forløb i en socialøkonomisk virksomhed træder hun ind på det rummelige arbejdsmarked, og kan se at her ansættes i deltidsjob. Deltageren bliver en del af samarbejdet og opgaveløsningen i virksomheden.

Når virksomheden modtager en deltager er fokus, at de selv skal ansætte personen. Det betyder at der er fokus på udvikling af arbejdsevne, intensitet og timeantal.

Mange bliver ansat i deres første lille job i virksomhederne, andre får job andre steder eller starter uddannelse. En del har været forbi rehabiliteringstemaet før ansættelse.

Arbejdsmarked og Integration har haft to samarbejdsaftaler om i alt 16 forløb. Den ene aftale er genforhandlet og fortsætter. Den anden er ved at blive genforhandlet og udbygget.

Der er udviklet en model for samarbejdsaftaler for de socialøkonomiske virksomheder, hvor der er lagt vægt på at lære af samarbejdet og korrigere efter behov. Dette for at understøtte lokale indkøb og at de socialøkonomiske virksomheder bliver bedre samarbejdspartnere for os og løser opgaven stadig bedre.

Slagelse Modellen var ny, og derfor har den været fulgt tæt. Der er lavet evaluering 2 gange, senest i marts 2017 og resultaterne er rigtig fornuftige set i forhold til målgruppen.

Slagelse Kommune har også indgået fem frivillige indkøbsaftaler om andre varer og tjenesteydelser.

Vejledende fremgangsmåder for gennemførelse

- Vi vil hvert forår gennemføre en evaluering af samarbejdsaftaler med socialøkonomiske virksomheder, og samarbejdsaftalerne evalueres efter samme model og kan derfor ses i en helhed.
- Vi vil anvende den udviklede model for samarbejdsaftaler for de socialøkonomiske virksomheder, hvor der er lagt vægt på at lære af samarbejdet og korrigere efter behov. Dette for at understøtte lokale indkøb, og at de socialøkonomiske virksomheder bliver bedre samarbejdspartnere for os og løser opgaven stadig bedre.

Hjemmel og referencer

Lov om registrering af socialøkonomiske virksomheder 2014.

Businesscase – tovholder for etablering af socialøkonomiske virksomheder 2014.

Vækst i Balance 2015

Beskæftigelsesplanen 2017